

Atte Harjanne vihr ym.

Toimenpidealoite yhdenvertaisuuden vahvistamisesta asevelvollisuusjärjestelmässä

Eduskunnalle

Vapaaehtoista asepalvelusta suorittavien naisten määrää pyritään Puolustusvoimissa nostamaan nykyisestä vuosittaisesta 1 500:sta noin 2 000:een. Tavoite naisten laajemmasta osallistumisesta asepalvelukseen on kannatettava. Sen edistämisen kannalta on välttämätöntä varmistaa palveluksen yhdenvertaisuus ja kitkeä naisiin kohdistuva häirintä, syrjintä ja suoranainen naisviha.

Valitettavasti tällaista asiatonta ja laitonta toimintaa ja käytöstä esiintyy asepalvelusta suorittavien keskuudessa yhä. Viimeisimpänä Helsingin Sanomat uutisoi marraskuussa 2025 asepalvelusta suorittavien naisten kohtaamasta naisvihasta. Myös aiemmissa kyselyissä naiset ovat kertoneet kohdanneensa asepalvelusta suorittaessaan muun muassa seksuaalista häirintää, seksuaalissävyteistä kielenkäyttöä, koskettelua tai salakatselua.

Yksi yleisen asevelvollisuuden merkittävimpiä hyötyjä Suomelle on sen kyky vahvistaa yhteenkuuluvuuden tunnetta yhteiskunnassa. Kun eri puolilta maata ja erilaisista taustoista tulevat nuoret kohtaavat toisensa, vahvistuvat myös yhteenkuuluvuus ja ymmärrys siitä, millaista maata ollaan puolustamassa.

Tämä yhteenkuuluvuuden tunne on olennainen osa maanpuolustustahtoa. Yhteenkuuluvuutta ja maanpuolustustahtoa vaarantaa kuitenkin se, jos kaikkia asepalvelusta suorittavia ei kohdella tasa-arvoisesti ja asiallisesti. Naisviha asepalvelusta suorittavien keskuudessa onkin saatava kitkettyä tehokkaasti ja sukupuolten tasa-arvo palveluksessa varmistettava.

Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo sekä toimintatavat epäasialliseen käytöksen ehkäisemiseksi sisältyvät teemoina varusmiespalveluksen alokasjakson koulutukseen. Palvelusta suorittaneiden kokemus kuitenkin kertoo, että koulutusta ja ymmärrystä aihepiiristä sekä toimenpiteitä ongelmiin puuttumiseksi on tarpeen vahvistaa ainakin syrjinnän ja yhteiskunnan rakenteellisten eriarvoisuuden muotojen tuntemuksella sekä tiedolla sukupuolten tasa-arvosta. Oppia ja kokemusta liittolaismaista, kuten Ruotsin puolustusvoimien yhteydessä toimivan Nordic Centre for Gender in Military Operations -yksiköstä, kannattaa luonnollisesti hyödyntää.

Vastaavat koulutussisällöt olisi perusteltua sisällyttää myös osaksi siviilipalvelusta.

Vaikuttavammalla yhdenvertaisuuskasvatuksella voisi olla myös yhteiskunnan kannalta laajempia positiivisia vaikutuksia. Naisiin kohdistuva väkivalta on Suomessa edelleen aivan liian yleis-

Toimenpidealoite TPA 66/2025 vp

tä, ja suuren osan koko ikäluokasta tavoittava viesti yhdenvertaisuudesta voisi auttaa kitkemään sukupuolittunutta väkivaltaa ja sitä ruokkivia asenteita koko yhteiskunnassa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin yhdenvertaisuuskasvatuksen sekä häirinnän ja syrjinnän vastaisten toimenpiteiden vahvistamiseksi varusmies- ja siviilipalveluksessa.

Helsingissä 20.11.2025

Atte Harjanne vihr
Hanna Holopainen vihr
Inka Hopsu vihr
Tiina Elo vihr